

La declaració de la víctima del delictes de violència de gènere

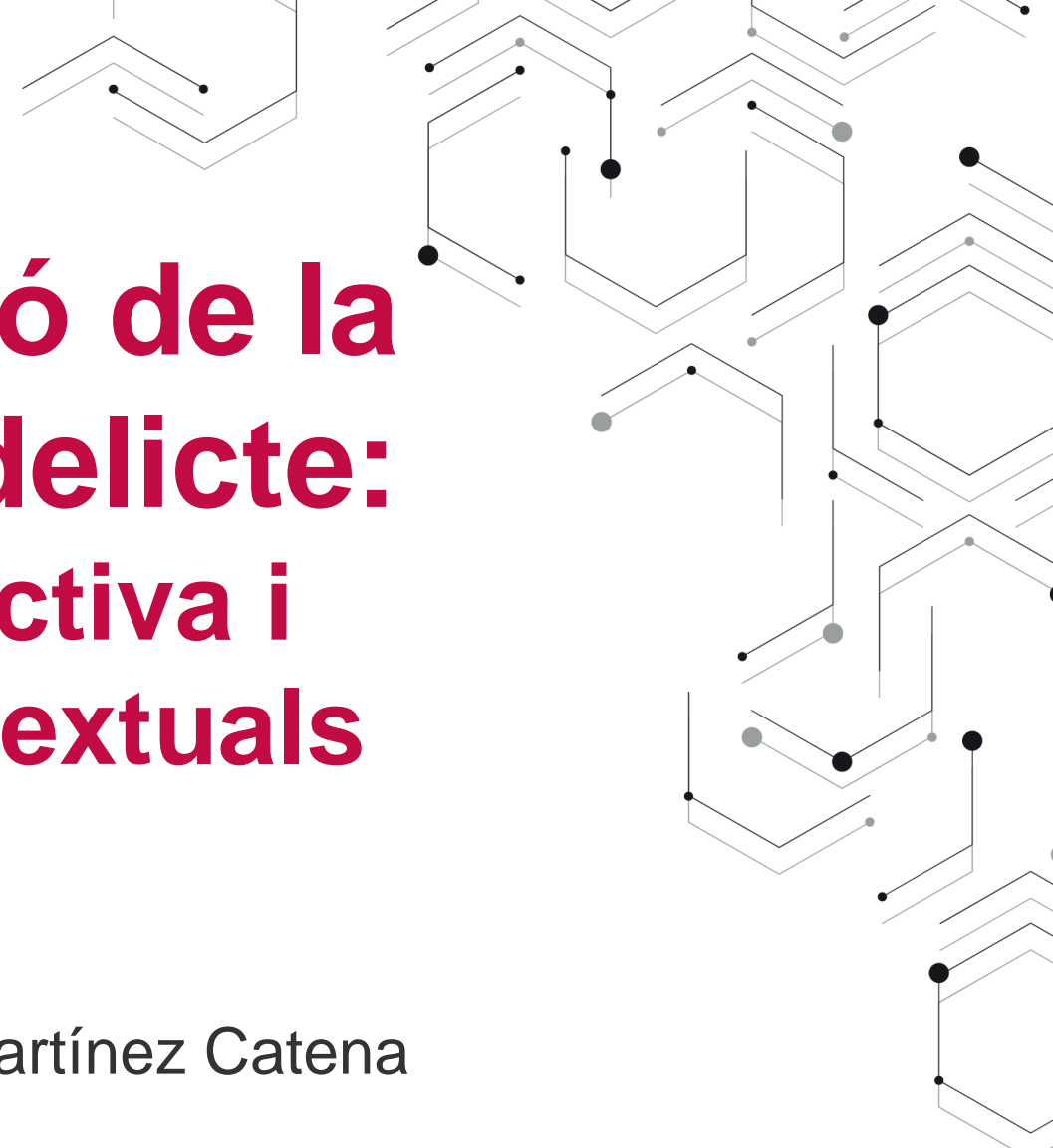
Sessió d'investigació webinar

19 de maig de 2020

- Inici: 16.00 h
- Torn de preguntes: a partir de les 16.30 h a través del xat.
- En cas de problemes amb el so o la visualització de la presentació, proveu a sortir i tornar a entrar.

Generalitat de Catalunya
Centre d'Estudis Jurídics
i Formació Especialitzada

La declaració de la víctima del delicte: Vivència subjectiva i obstacles contextuais

Núria Iturbe Ferré i Ana Martínez Catena

La declaració de la víctima del delict:

Vivència subjectiva i obstacles contextuais

Què?

Qui?

Per què?

Com?

La declaració de la víctima del delictes:

Vivència subjectiva i obstacles contextuais

Què?

Explorar tots els aspectes que poden influir en el bon desenvolupament de la declaració judicial d'una víctima del delictes.

Per què?

Com?

La declaració de la víctima del delictes:

Vivència subjectiva i obstacles contextuais

Què?

Qui?

Per què?

“L’exercici de la victimització secundària pot aparèixer de forma normalitzada i fins i tot inconscient si no es posen els mitjans concrets per fer-hi front” (Tamaia. Viure sense violència, 2019).

La declaració de la víctima del delict:

Vivència subjectiva i obstacles contextuais

- 290 dones víctimes directes de violència de gènere en fase de compareixença
- 26 dones víctimes directes de violència en fase de judici

Qui?

Per què?

Com?

La declaració de la víctima del delict:

Vivència subjectiva i obstacles contextuais

Què?

Qui?

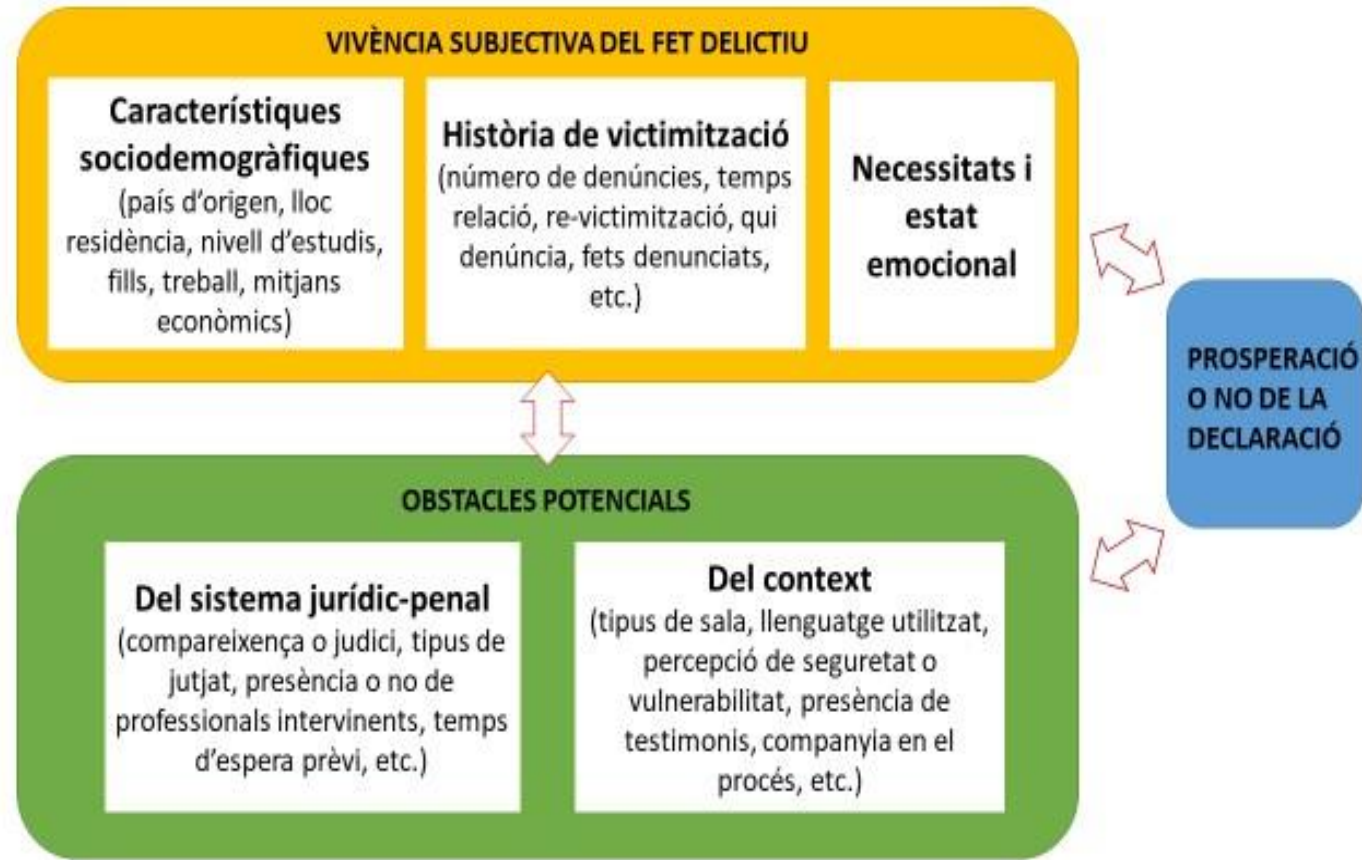
Entrevistes hetero-informades
recollides gràcies als tècnics del
SAVD

Com?

PRINCIPALS RESULTATS

I quines qüestions ens generen....

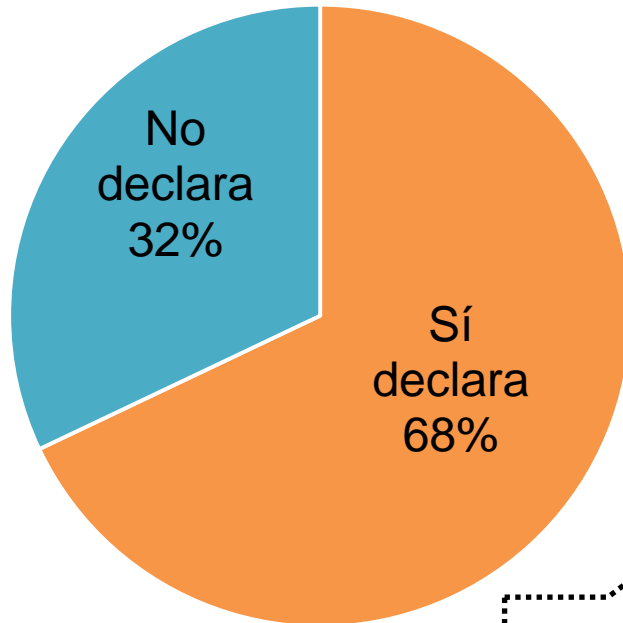

Més de 200 variables recollides, nombroses correlacions significatives trobades, moltes inesperades...

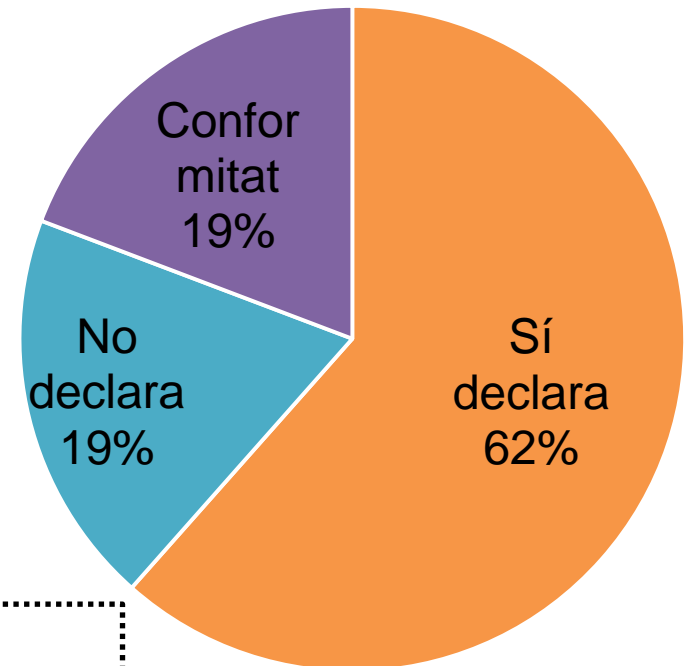
Moltes preguntes per respondre, molts més anàlisis per fer...

Prosperació de la declaració

Compareixença

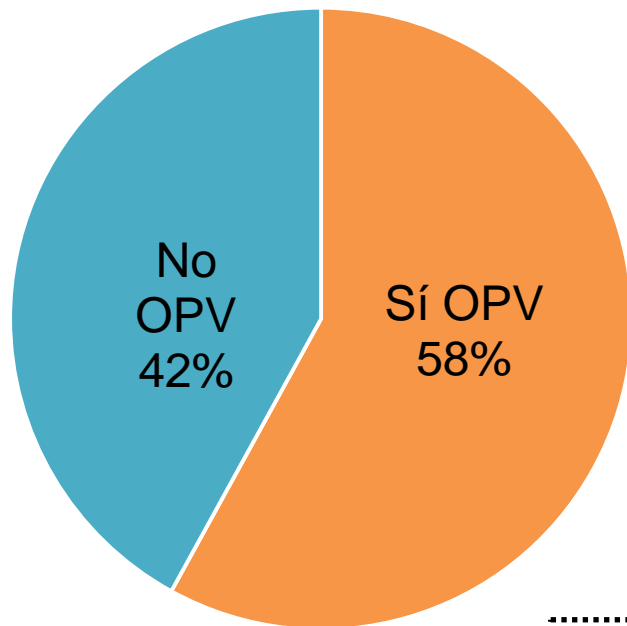
Judici

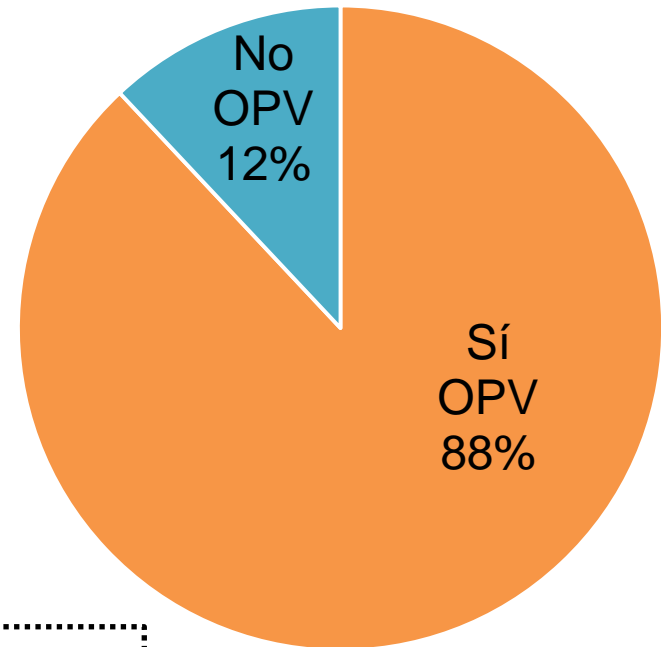
En un 56% dels casos que la víctima NO declara s'acull a l'article 416 i un 44% per altres motius.

Atorgament d'Ordres de Protecció (OPV)

Compareixença

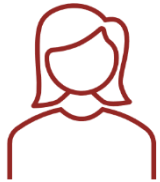

Judici

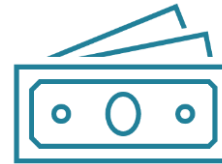
Coherència amb altres estudis i xifres oficials

Vivència subjectiva del fet delictiu: Què ens diuen els sociodemogràfics

Edat = 35,35 anys
> edat > declaració

Carències en prevenció primària?

43% actives laboralment
49,1% sense independència econòmica

Estereotip o problemàtica social?

88% té fills
72% conviu al domicili
→ 76,5% es produeix violència
> fills > possibilitats de declarar

Però... no es va associar amb atorgament d'OPV

Víctimes directes desprotegides?

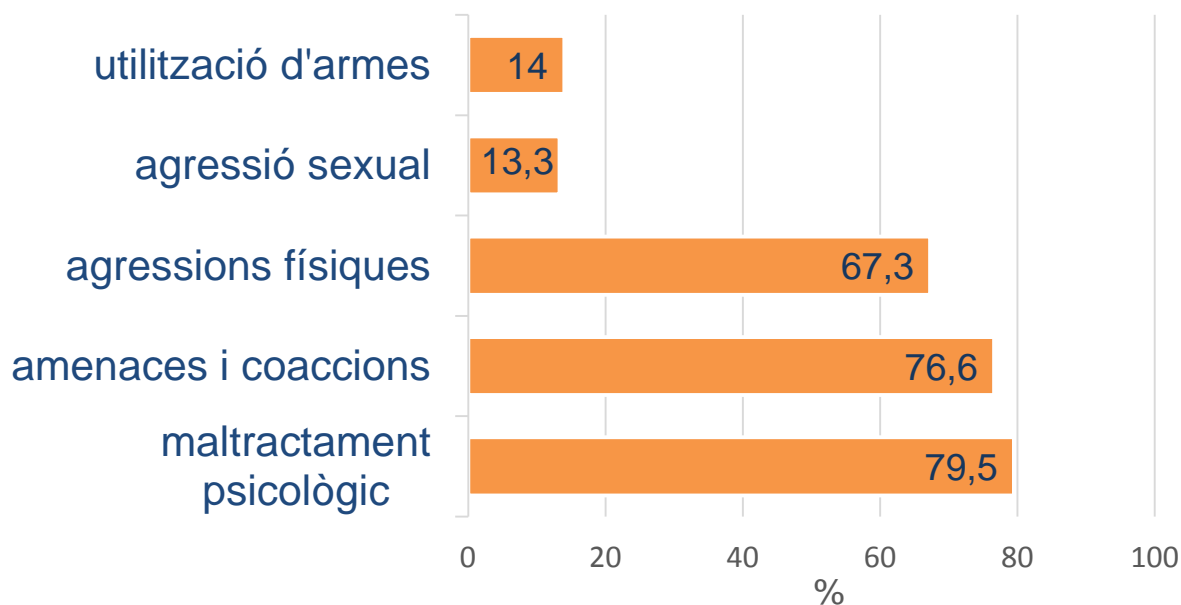
8,2% alguna discapacitat
(62% psíquica/ 38% física)

> Trastorn mental < OPV

Desprotecció del més vulnerable?

Vivència subjectiva del fet delictiu: Sobre la història de victimització

Fets

67,8% domicili/ 22,8% a ple carrer.

Testimonis presents en la meitat dels casos

> Gravetat dels fets >
declaració

> Situació d'assetjament i control >
declaració

Què passa en les situacions més lleus?

Vivència subjectiva del fet delictiu: necessitats i estat emocional de la víctima

Simptomatologia identificada en les víctimes

	Mostra total
Nivell cognitiu	220(68,1%)
Nivell emocional	296(91,6%)*
Nivell conductual	149(46,1%)
Nivell fisiològic	112(34,7%)*
Estratègies d'afrontament	150(46,4%)*

* Diferències significatives:
>temps d'espera > afectació

Es pot disminuir el temps d'espera?

Demana constant companyia i atenció (16%)

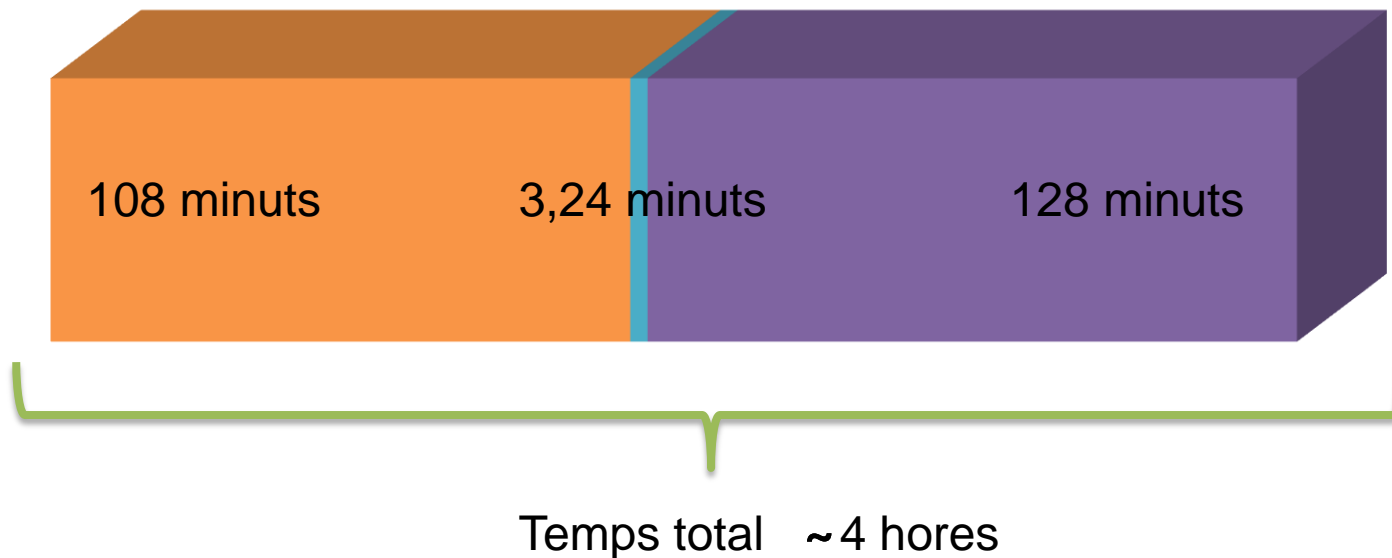
Dificultats per prendre decisions

Son (13%)

Obstacles potencials: procedents del sistema jurídic-penal

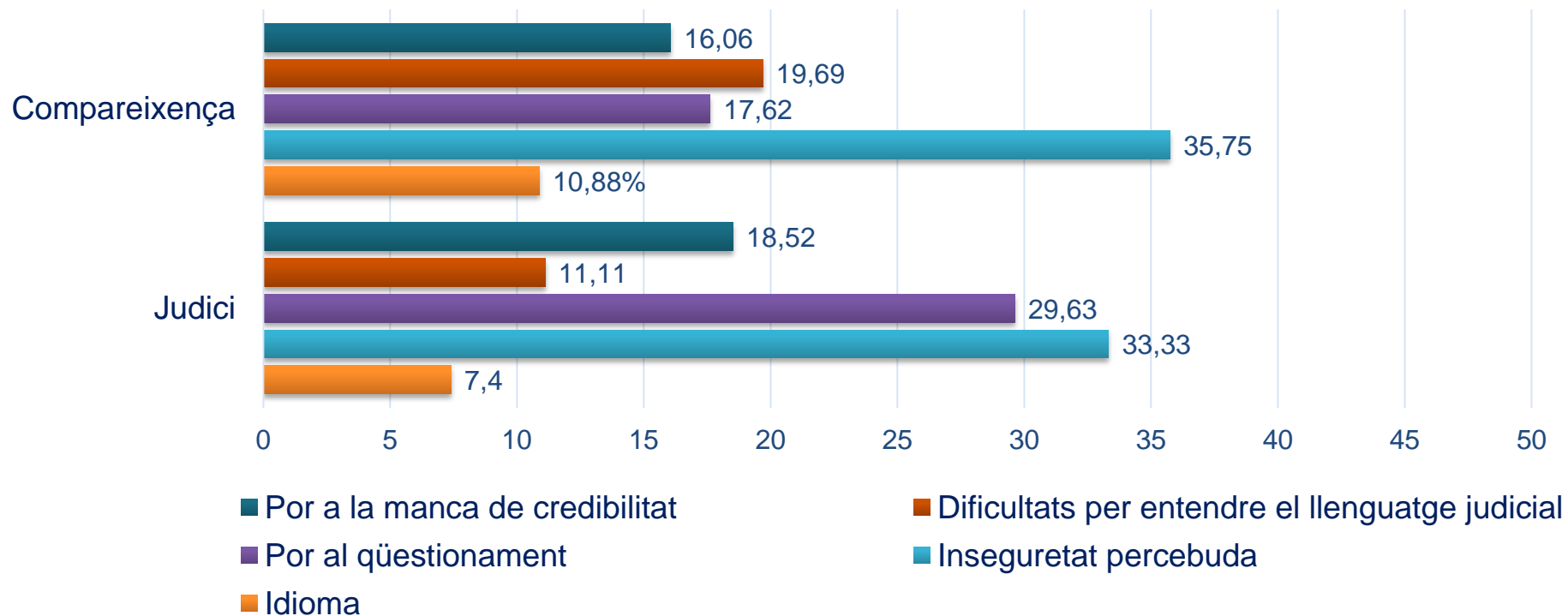
Temps d'espera als jutjats

- Temps d'espera per declarar
- Duració declaració
- Temps d'espera fins que finalitza el procés

Obstacles potencials: procedents del sistema jurídic-penal

Dificultats que afronta la víctima per declarar

> Dificultats de la víctima > possibilitats de declarar

Hi ha alguna altra variable modulant aquesta relació?

Obstacles potencials:

procedents del sistema jurídic-penal

Via d'entrada del cas:

- 88% denúncia de la pròpia víctima → 73% declaren
- 8% cossos policial → 25% declara

La víctima es pot fer càrrec del procés si no és ella qui l'ha iniciat?

81,4% disposa d'advocat particular
– el 57,7% no ha realitzat cap preparació amb l'advocat

Increment de la incertesa de la víctima?

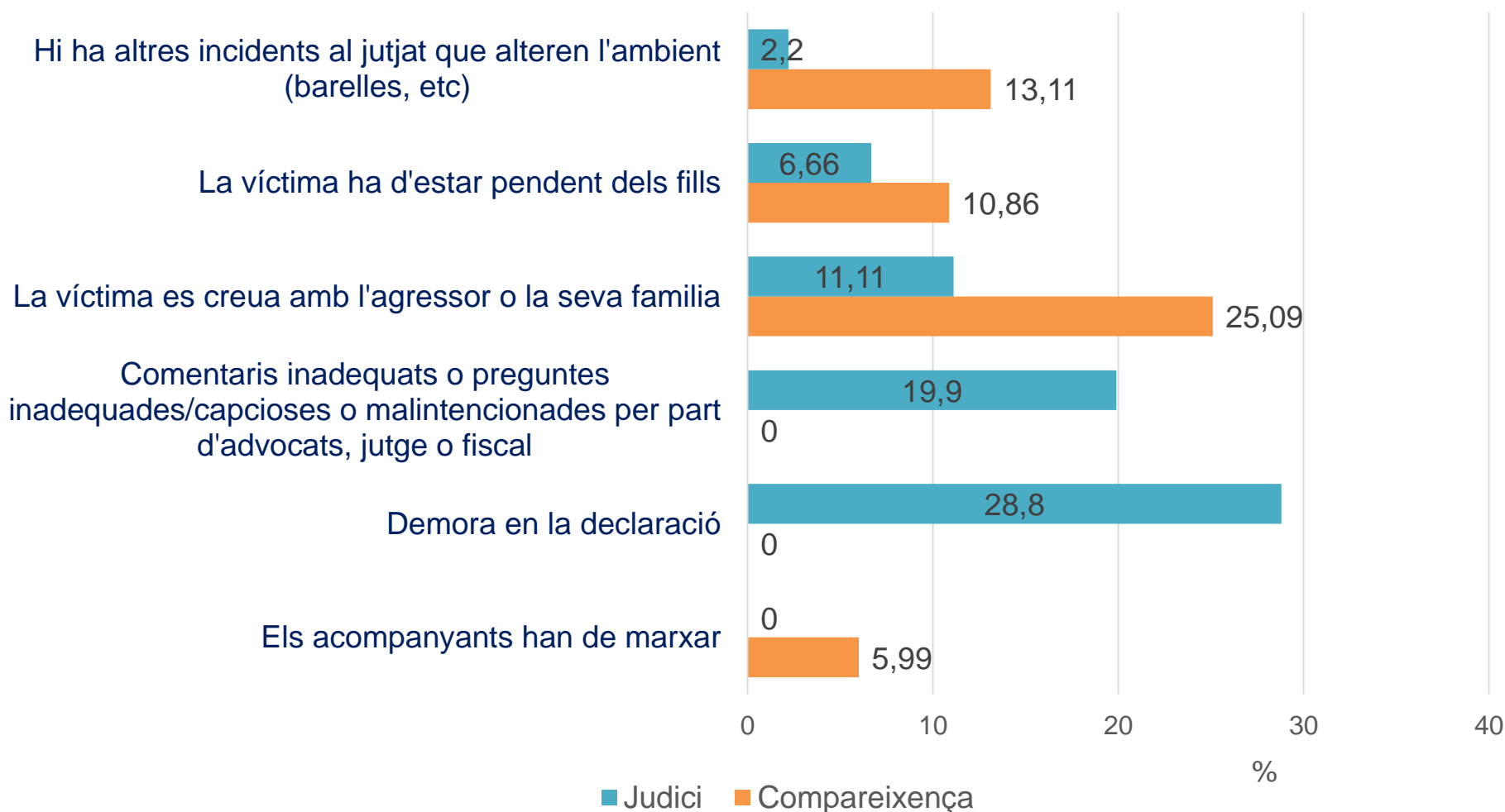

32,2% visitada pel metge forense
> Metge > possibilitats de declarar

La víctima sent que tindrà més credibilitat en cas que la visiti el metge?

Obstacles potencials: procedents del context

Incidències que es produeixen al jutjat

Obstacles potencials: procedents del context

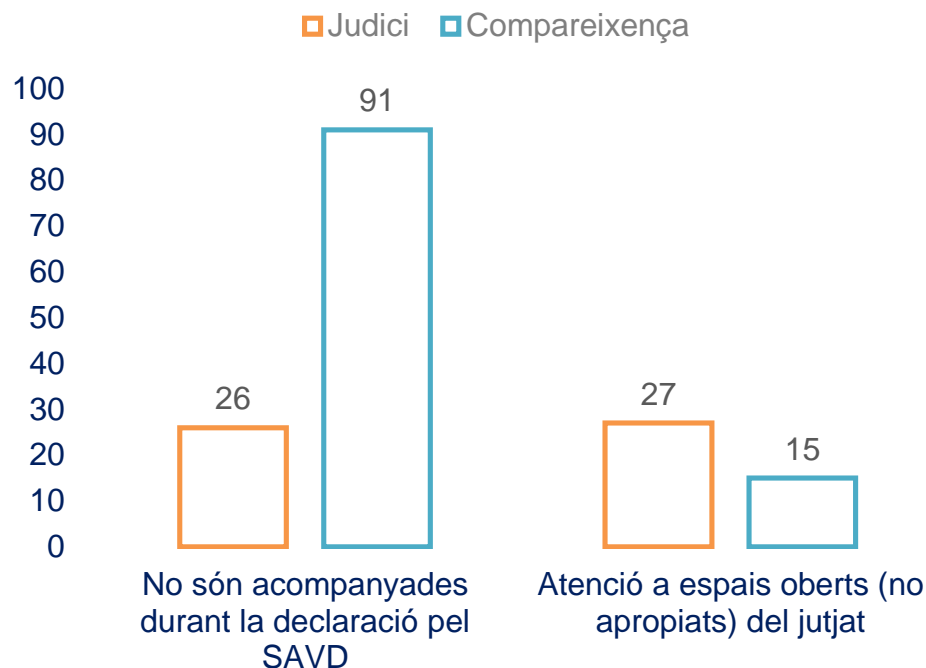
58,8% acompanyada per alguna persona de suport

- En un 17% els fills “acompanyen” a la mare en el procés judicial → la majoria són nens petits (70%)

Condiciona l'estat de la dona durant el procés?

S'està atenent als fills i filles com a víctimes?

Circumstàncies de suport

Hi ha perjudici de que la presència de personal de suport pugui afectar a la declaració? Hi ha falta de consciència de la utilitat?

Necessitat d'adaptació d'espais?

Més correlacions i preguntes...

Variables que s'associen a més possibilitats per declarar

Fills
Gravetat dels fets
Denúncia de la víctima
Disposar d'advocat
Visita al metge forense

Negació, justificació o culpabilització de la víctima per part de l'agressor
Situació d'assetjament i control

Relacions inesperades

> Temps d'espera > declaració

> Major dificultats que afronta la víctima > declaració

Limitacions de la víctima que s'associen a més dificultats per declarar

Manca de suport social
Irregularitat administrativa
Desconeixement de l'idioma

Manca de percepció del risc
Resistència al canvi
Existència de relació entre ells.

Més correlacions i preguntes...

Variables que s'associen a més possibilitats d'obtenir OPV

Menor edat de la víctima
Fets produïts a espais diferents al carrer

Agressor en llibertat
Trencament de condemna de l'agressor
Antecedents violents de l'agressor

Variables que s'associen a menors possibilitats d'obtenir OPV

Dificultats per declarar
Resistència al canvi de la víctima

Existència de relació actual entre la parella

Relacions inesperades

Jutge dona
Presència de trastorn mental en la víctima

Negació, justificació o culpabilització de la víctima per part de l'agressor

Algunes implicacions pràctiques

- ✓ Posar a la víctima en el centre del procés.
- ✓ Elevada presència d'obstacles a la declaració.
- ✓ Repensar els espais i procediments per tal de complir els drets dels fills i filles de les víctimes.
- ✓ Polítiques preventives.
- ✓ Cal interrogar-se sobre el curs del procés que no és iniciat per la pròpia víctima.

MOLTES GRÀCIES PER L'ATENCIÓ

nuria.Iturbe@intress.org

a.martinez.catena@ub.edu

Recerca consultable a:

<http://cejfe.gencat.cat/ca/recerca/cataleg/>

i a la biblioteca del CEJFE

Després de la presentació podreu:

**visualitzar-la al canal del Departament de Justícia
al YouTube**